

Hyvä seuraretki – retkenjärjestäjän mietteitä

Retkimelonta on suosituin melonnan muoto Suomessa. Millainen on hyvä seuraretki ja miten se järjestetään? Joensuun Kauhojen Jorma "Saja" Sajaniemellä on kokemusta sekä retkeilystä että retkien järjestämisestä.

Jorma "Saja" Sajaniemi vaihtoi repun kajakkiiin 70-luvulla ja herätteli henkiin Joensuun Kauhojat -melontaseuran. Nyt on menossa Sajan 42. melontavuosi.

Millainen on hyvä seuraretki?

Kysymys saa Sajan miettelääksi.

– Hyvällä retkellä kaikilla on mukavaa. Tämä tarkoittaa sitä, että päivämatkat ovat osallistujien kunnon mukaisia, kaikista pidetään huolta melonnan aikana, reitinvalinnassa huomioidaan saarten tarjoamat suojat, riittävän pitkiä taukoja pidetään riittävän usein ja osallistujat tietävät, milloin seuraavat tauot ovat tulossa.

– Silmäkarkkiakin pitää olla, joten koukataan hienojen kallioiden ja saarisokkeloiden kautta, vaikka suoraan selän poikki pääsisi nopeammin. Erilaisia nähtävyyksiä pitää myös osua matkan varrelle: majakat ja pookit tekevät aina vaikutuksen, museoita ja vastaavia nähtävyyksiä on tarjolla myös melojien ulottuvilla ja jo pelkkä yksinäinen lotjan hylkykin antaa puheenaihetta moneksi toviksi. Yöpymiset tietysti hienoilla paikoilla olevissa retkisatamissa ja lisäksi viikon aikana mahdollisuus saunomiseen ainakin yhden kerran. Ei sovi myöskään unohtaa jäätelökioskeja, kahviloita ja ruokapaikkoja, jotka tuovat vaihtelua usein vaatimattomiin retkieväisiin.

Suunnittelua ja sovittelua

Retken suunnittelemisessa pitää huomioida suuri määrä yksityiskohtia, mutta miten kaikki tämä toimii käytännössä, miten seuraretki suunnitellaan ja toteutetaan?

– Itse olen pyrkinyt suunnittelemaan ja vetämään retket (toivottavasti valituneen) diktaattorin ottein. Paljon Suomen vesiä kiertäneenä tiedän, mistä silmäkarkkia löytyy ja sitten pitää vielä sovittaa reitti siten, että päivämatkat ovat järkeviä, yöpymispaikat sopivia kymmenen hengen porukalle, nähtävyyksiä osuu sopivasti mielellään kaikille päiville ja kaupassakin päästään käymään ainakin reissun puolivälin tienoilla. Näitä erilaisia vaatimuksia onkin sen verran, että suunnittelun ydinasia on niiden yhteensovittaminen.

– Käytännössä aloitan suunnittelun ottamalla alueen kartan, jossa näkyy mobiHiiden kohdetiedot. Sitten tarkastan alueella olevien retkisatamien sopivuuden isolle porukalle ja sovitan niiden välille päivämatkat siten, että reitti kiertää mahdollisuuksien mukaan suojaisia vesiä ja lisäksi kulkee (mobiHiiden kertomien) nähtävyyksien kautta. Mahdollisen myrskypäivän varalta jossakin loppupään retkisatamassa on hyvä olla kaksi yötä (ja välipäiväksi tietysti mielenkiintoinen ympyrälenkki) tai sitten pitää olla tiedossa oikomismahdollisuus, jolla voidaan jättää yksi yöpymispaikka väliin. Merelle mentäessä pitää lisäksi miettiä valmiiksi todella suojainen vaihtoehtoreitti, mikäli päiväkausia jatkuva kova tuuli estää varsinaiselle reitille menemisen. Samaan karttaan olen merkinnyt myös muut käyntikohteet kuten vaikkapa joitakin osallistujia kiinnostavat geokätköt. Suunnittelukartan olen ripustanut koko kevääksi jääkaapin oveen ja niinpä koko vesialue on ollut tuttuakin tutumpi retkelle lähdettäessä.

– Viikon mittaisen retken ajankohta on syytä olla tiedossa jo alkuvuodesta, koska ihmiset joutuvat ottamaan sen huomioon loma-aikoja valitessaan. Itse olen pyrkinyt laatimaan jo edellisen vuoden puolella retkikuvauksen, josta käy ilmi ajankohdan ja retken vaativuuden lisäksi myös suunnitellut päivämatkat, jolloin jokainen on voinut miettiä omien taitojensa ja kuntonsa riittävyttä. Joskus olen myös vaatinut, että ennen retkeä on oltava melottuna tietty päivämatka. Esimerkki tällaisesta retkikuvauksesta löytyy kotisivuni <http://saja.kapsi.fi/> kautta. Noin kuukautta ennen retkeä olen sitten lähettänyt ilmoittautuneille tarkemmat tiedot lähtöajasta, kaupassa käynnin ajankohdista, vesitäydennysmahdollisuuksista yms.

– Retken jälkeen olen tavannut laatia retkiyhteenvedon ja lähettää sen kaikille osallistujille. Yhteenvedossa on ollut kartta toteutuneesta reitistä sekä lyhyt kuvaus kunkin päivän olennaisista nähtävyyksistä ja tapahtumista. Näin osallistujille on jäänyt pysyvä muisto retkeästä.

"Purseri" apuna

Sajan retken suunnittelu ei ole tiimityötä, mutta käytännön toiminnoissa Sajalla on ollut apunaan muita seuran jäseniä.

– Viime vuosina olen valinnut retkille purserin, joka on ottanut vastaan ilmoittautumiset ja huolehtinut matkajärjestelyistä. Näin retken vetäjä on saanut rauhassa keskittyä itse melontaosuuden ajattelemiseen, sääennusteiden seuraamiseen jne. Tämä on ollut oikein onnistunut järjestely.

– Päivittäin olen retken vetäjän valinnut peräpäähän valvojan, jonka tehtävänä on tulla joukon viimeisenä. Kun sitten nopeasti taakse vilkaisten näen valvojan, niin tiedän joukon olevan kasassa ja kaiken olevan kunnossa.

Sajan tarina

Sajan retket ovat huolella suunniteltuja ja ohjattuja, mutta millainen on mies retkien takana? Miten Sajasta tuli meloja ja retkien järjestäjä?

– Urheiluihmisiä en ole ollenkaan ja melonta on minulle ennemminkin matkailua ja luonnossa oloa kuin liikuntaa. Tietysti pari tuhatta melontakilometriä vuodessa on samalla myös liikuntaa, mutta liikunta tulee siinä sivussa. Retkimeloojia palvelevan mobiiliiden kehittäjänä ja ylläpitäjänä olen päässyt yhdistämään ammattiini liittyvän tietotekniikan ja harrastuksena olevan retkimelonnin.

–Ennen melonnan aloittamista harrastin patikoimista, mutta 1970-luvun retkivermeet olivat selvästi painavampia kuin nykyiset ja niinpä huomasi varsin pian, että painavan repun kantaminen ei ole minun lajini. Talvella tuli sitten mieleen, että kajakki varmaan kantaisi tavarat ihmisen puolestani, ja niinpä otimme yhteyttä Marjaniemen Melojien Olavi Ojanperään, joka neuvoi harrastuksen alkuun. Kaksikko piti tilata jo talvella, jotta sen sai kesäksi. Nollakokemuksella rahat likoon ja niin tuli seuraavana kesänä tehtyä elämäni ensimmäinen melontaretki Iloantsi–Lieksa-reitillä. Marjaniemen Melojiin liityin siis ennen ensimmäistäkään melontakilometriä. Jonkun vuoden kuluttua muutin työn perässä Joensuuhun ja täällä herätelimme henkiin Ruususen unta nukkuneen Joensuun Kauhojat -melontaseuran. Tänä vuonna olikin sitten vuorossa jo 42. melontakesä.

Silmäkarkkiakin pitää olla.

– Harrastan tasaisten vesien retkeilyä ja kuntomelontaa lasikuituisella merikajakilla. Liikun pääasiassa järvillä ja merellä, mutta myös (miehellään pitkällä) jokireiteillä, kunhan ei tarvitse koskenlaskijaksi ryhtyä. Lasten ollessa pieniä jäi melonta varsin vähälle, mutta heidän kasvettuaan olen melonut vuosittain tyypillisesti 1500 kilometrin molemmin puolin. Eläkkeelle päästyä tuohon on tullut sitten vielä tonni lisää.

– Helsingin aikoihin olin Marjaniemen Melojissa, sillä sieltä sai melontaoppia ja lisäksi vajapaikan kajakille. Joensuuhun muuttuani vajapaikan puute innosti lähtemään mukaan, kun Joensuuhun oltiin perustamassa uutta melontaseuraa. Marjaniemen Melojien Hilka ja Olavi Ojanperä olivat kuitenkin kertoneet, että Joensuussa on valmis melontaseura, joka ei kuitenkaan ole toiminut pariinkymmeneen vuoteen. Niinpä uuden seuran perustavassa kokouksessa päätettiin jatkaa vanhan seuran toimintaa ja Joensuun Kauhojat sai näin uuden alun vuonna 1982. Vuoteen 2000 olin aktiivisesti mukana seuran hallinnossa ja toimin muun muassa seuran tiedottajana ja monien tilaisuuksien järjestäjänä. Oma hommansa oli myös alkeiskurssitoiminnan käynnistäminen ja sen sisällön kehittäminen. Vuoden 2000 jälkeen olen keskittynyt pitkien retkien vetämiseen ja byrokratian puolella seuran toimintantarkastajana toimimiseen.

Teksti: Kai Lindqvist

Kuvat: Leena Manner, Helvi Leinonen, Jorma Sajaniemi

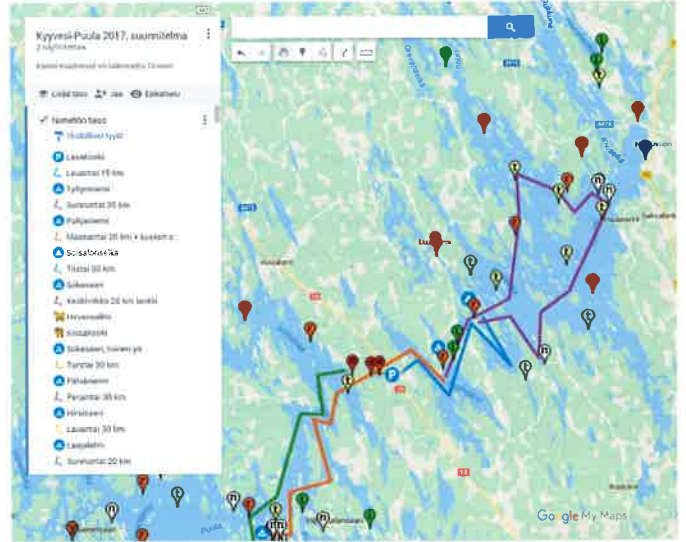

Erlaisia nähtävyyksiä pitää myös osua matkan varrelle.

– Alkuaikoina Kauhojat järjestivät vain viikonloppuretkiä ja niillä oli useita vetäjiä. Seuran ensimmäinen pitkä retki vuonna 1997 oli yhteisretki porilaisten kanssa ja vetäjä löytyi Porista. Kun minulla oli runsaasti retkikokemusta, niin seuraavana vuonna ajauin seuran ensimmäisen omin voimin järjestetyn pitkän retken vetäjäksi. Ja se joka kerran keksitään, se seuraavalla kerrallakin nakitetaan. Olen järjestänyt 15 pitkä (7-9 päivää) retkeä, jonka lisäksi olen vetänyt puolet pitkästä retkestä, jonka suunnittelija ja varsinainen vetäjä pääsi mukaan vain loppuosalle. Osallistujia on

Aiemmin retkien suunnittelu tapahtui paperikartan ja mittanauhan kanssa, mutta nykyisin sähköiset välineet tarjoavat paljon näppärämpiä mahdollisuuksia.

ollut tyypillisesti 8-12 henkeä. Suurin osallistujamäärä taitaa olla 15 henkeä, mutta sellaiselle porukalle alkaa jo olla vaikea löytää riittävästi telttapaikkoja tarjoavia retkisatamia.

Seuran jäsenet ovat olleet ilmeisesti tyytyväisiä retkiin, vaikka suoranaista palautetta Saja ei muista juurikaan saaneensa.

– Jotain tietysti kertoo se, että samat melojat ovat tulleet vetämilleni retkille vuodesta toiseen – jos ei muusta, niin ainakin siitä, että parempiakaan retkiä ei ole tarjolla.

